

ECCLESIASTE

- 1 1 Mejô me Nkate Foé, mone David, njô bôt mfa'a ya Jérusalem.
 - 2 Momo ya bemomo, nalé Nkate Foé a jô ; momo ya bemomo, mam mese me ne momo.
 - 3 Za mvaé mô't a yen ésaé jé ése a bo je jôpe si ?
 - 4 Miaé bôte wua w'ake, a miaé bôt mfe w'azu ; eve si j'atabe nnôm éto.
 - 5 Jôp d'atô fe, a jôp d'adim, ve ji'a ke vôm d'aye tôtô.
 - 6 Evuñulu j'ake mfa'a ya sud, a beta kôñelan mfa'a ya nord ; j'akôñelan zene jé nnôm éto, a évuñulu j'abeta bulane mezen é wô'ô tyiñelan.
 - 7 Asôé se d'asuane mañ, ve mañ te ke jaé ; vôm asôé d'ake, vôm ate d'abeta fe ke.
 - 8 Biôm bise bi nto ate'e ne botok ! mô't a se ngule ya kobô de : dis e nji jaé a ñyenan, nalé fe alo e nji jaé a ñwô'an.
 - 9 Jam e mbe e ne di d'aye bo ; a jam e maneya boban e ne di d'aye boban : mfefé jôm ô nji ke bo jôpe si.
 - 10 Ye jôm éziñ é ne, nje be ne ngule ya jô na, Tame yen, jina é ne mfefé ? é nga to melu kôa, biyoñ bi nga to bia ôsu.
 - 11 Osimesane ya miaé mi bôt mi nga taté tabe ô nji bo ; nalé fe ôsimesane ya miaé mi bôt mi aye su'ulane zu vi aye ke bo, mfa'a ya bôt b'aye zu éyoñ éte miaé mite mi lôteya.
 - 12 Ma Nkate Foé me mbe njô bôte ya Israël Jérusalem.
 - 13 Ane me nga ve nleme wom mfa'a ya jeñ a ñyeman, mam mese m' abobane yôpe si a yemelane me : ésaé Zambe a maneya ve bone be bôte na, be bo, é ne nju' ésaé.
 - 14 Me maneya yene bisaé bise bi abobane jôpe si ; a yene na, bise bi ne momo jam a njeñane ya évuñulu.
 - 15 Jôm é ne ékotekot é se ngule ya bobane zôsô ; a jôm j'ajemban é se ngule ya lañeban.
 - 16 Ane me nga laan a nleme wom, a jô na, Tame yen, me nyoñeya beta ñyemane mam a dañe ba bese be nga to me ôsu Jérusalem ; ya, nleme wom ô maneya yembane mimboane ya ñyemane mam a fek.
 - 17 Ane me nga ve nleme wom mfa'a ya yem ñyemane mam, a mfa'a ya yem nso'an étyi a mboan akut : nde me nga yene na, dina fe e mbe ve njeñane ya évuñulu.
 - 18 Amu abui ôlun é ne beta ñyemane mam été ; a nyô a kô'ôlan ñyeman, a kô'ôlane fe ôlun.
-
- 2 1 Me nga jô nlem été na, Tame zu, m'aye ve'ele wo a avak ; ajô te, wô'ô mame ya meva'a mvaé : a zu koé na, dina fe e mbe momo jam.
 - 2 Me nga jô ajô vioé na, O ne so'an étyi ; a jô ajô ava'a na, D'abo jé ?
 - 3 Me nga jeñ nlem été ane m'aye ve minsône miam mvaé a vin, nleml ô bo fe ô sô'ane me zen a ñyemane mam, nalé fe ane m'aye bo mame ya akut, akekui m'aye bo ngule ya yene jam e ne bone be bôt mvaé b'ayiane bo de yôpe si melu mese ya ényiñe jap.
 - 4 Me nga bo mamién beta bisaé ; me nga lôñe mamiene menda ; me nga bé mamiene mefupe mindik ;
 - 5 me nga bo mamiene mefup a mbamba minseñ, a bé bilé bi ne mevale bibuma mese été ;
 - 6 me nga bo mamiene bitam mendim vôm b'aye soo mendime ya ve afan vôm bilé bi afaa, mendim ;
 - 7 me nga kuse bebo bisaé befam a binga, a bi fe bebo bisaé be nga bialé nda jam ; me nga bili fe beta akume ya mimbam, binyaka a mintômba, a dañe ba bese be nga to me ôsu Jérusalem ;

- 8 me nga kôane fe argent a or, a kôane fe akume ya bejô bôt a mesi ; me nga nyoñe beyia bia, befam a binga, a biôme ya bôm, avale biôm bone be bôt b'ayen mvaé, bi to fe mevale mese.
 - 9 Nalé me nga bo beta mô, a nen a dañe ba bese be nga to me ôsu Jérusalem : nalé fe ñyemane mame wom ô nga li'i ô to be ma.
 - 10 Jôm ése mise mam me nga kômbô, me nji kame me je ; me nji kam nleme wom ava' éziñ ; amu nleme wom ô nga vak amu ésaé jam ése ; ngape jame le é nga so ésaé jam ése.
 - 11 Eyoñ éte me nga fombô mimboane mise mo mam me nga mane bo, a ésaé ése me nga wu nju'u ya bo ; a zu koé na, bise bi mbe momo jam a njeñane a évuñulu, a mvaé é nji ke bo jôpe si.
 - 12 Ane me nga kôñelane mamien mfa'a ya fombô ñyemane mam, a nso'an étyi, a mame ya akut : amu mô a tôô njô bôt a ne ngule ya bo za jame ? ve di e nga bobane kôa.
 - 13 Eyoñ éte me nga yene na, ñyemane mam w'adañ akut, nté ane éfufup j'adañe dibi.
 - 14 Mise me mfefe'e mô me beme nye nlô, a ôkukut vi awulu dibi été : ve me nga viane yene na, jame da d'akui be be bese.
 - 15 Wôna me nga jô nlem été na, Aval ane jam d'abobane be ôkukut, aval été fe d'aye bobane be ma ; amu jé fe me nga dañe bo fek ? Eyoñ éte me nga jô nleme été na, Dina fe e ne momo jam.
 - 16 Amu mfa'a ya mfefe'e mô, avale fe ane mfa'a ya ôkukut, ôsimesan b'asimesane be ô nji ke tabe nnôm éto ; vôm mô a ne yene melu ôsu na, mam mese me maneya vuane kôa. Aka'a ñwuane fe mfefe'e mô w'awu, ve aval ane ôkukut !
 - 17 Nalé me nga vini ényiñ, amu ésaé b'abo jôpe si é mbe me adit, amu ése é ne momo jam a njeñane ya évuñulu.
 - 18 Nde me nga vini ésaé jam ése me nga bo jôpe si, vôm m'ayiane li'i je be mô a ye tôñe ma.
 - 19 A za a yem nge a ye bo mfefe'e mô nge akut ? ve a kôsa bo nalé, nnye a ye jôô ésaé jam ése vôm me nga bo ésaé, a vôm me nga liti na me ne fek, jôpe si. Dina fe e ne momo jam.
 - 20 Ajô te me nga kôñelan a ve nleme atek mfa'a ya ésaé ése me nga mane bo jôpe si.
 - 21 Amu mô éziñ a ne, ésaé jé é ne mboan a fek, a ñyeman, a atyeñ ; ve a ye viane li'i je é bo ngape ya mô a nji bo ésaé été. Dina fe e ne momo jam a abé abui.
 - 22 Amu za jômô mô a bili mfa'a ya ésaé jé ése, a mfa'a ya ntindane ya nleme wé, vôm a bo ésaé jôpe si ?
 - 23 Amu melu mé mese me ne ve mame ya ôlun, a nju'u wé ve biyebe ; ya, to alu se, nleme wé te bômbô si. Dina fe e ne momo jam.
 - 24 Jam afe e nji bo mô mvaé ve na, a ja'ak a nyu, a tindi nleme wé ô wô'ô mvaé ésaé jé. Dina fe me nga yene na, d'aso wo ya Zambe.
 - 25 Amu za a ne ngule ya di, a za a ne ngule ya wô'ô mvaé, a dañe ma ?
 - 26 Amu mô Zambe a yen mvaé, a ve nye fek, a ñyeman, a mevak ; ve a ve mbo mam abé njuk, mfa'a ya kôan a mfa'a ya vis, nde te a ye ve nyô Zambe a yen mvaé. Dina fe e ne momo jam a njeñane ya évuñulu.
-
- 3 1 Jôm ése é bili mbu, a jam ese e ne yôpe si e bili éyoñ :
 - 2 éyoñe ya bialé, a éyoñe ya wu ; éyoñe ya bé, a éyoñe ya té jôm é ne mbéan ;
 - 3 éyoñe ya wôé, a éyoñ ya saé ; éyoñe ya tyam, a éyoñe ya lôñ ;
 - 4 éyoñe ya yi, a éyoñe ya woé ; éyoñe ya yôn, a éyoñe ya jem ;
 - 5 éyoñe ya wua meko'o fé, a éyoñe ya kôane meko'o vôme wua ; éyoñe ya wuban, a éyoñe ya bo te wuban ;

- 6 éyoñe ya jeñ, a éyoñe ya dimeli ; éyoñe ya ba'ale, a éyoñe ya wua fé ;
7 éyoñe ya nyap, a éyoñe ya loé ; éyoñe tabe évô, a éyoñe ya kobô ;
8 Eyoñe ya nye'e, a éyoñe ya siñ ; éyoñe ya bita, a éyoñe ya mvo'é.
9 Za mvaé nyô a bo ésaé a yen mfa'a ya jôm a bo je ésaé ?
10 Me yeneya nju' ésaé Zambe a vey bone be bôte na, be bo.
11 A maneya bo jôm ése abeñ éyoñe jé : nalé fe a maneya futi ajô ya nnôm éto nleme wop été, ve aval ane mô't a ye bo te ngule ya yemelan mboan Zambe a nga bo aso atata'a akui fe asu'ulan.
12 M'ayeme na, jam afe e nji bo be mvaé ve na, be va'ak, a bo mvaé nté be vee.
13 Nalé fe na, mveane Zambe ô ne na, mô't ase a ye di a nyu, a nyen mvaé mfa'a ya ésaé jé ése.
14 M'ayeme na, jam ese Zambe a bo, d'aye tabe nnôme éto : jôm é se ngule ya kô'ôlan été, a te ke jôm é ne ngule ya nyoñeban été ; Zambe a boya de na, bôt b'aye ko woñ asu dé.
15 Jam e ne , nde e mbe kôa ; a jam d'aye bo, nde e mbe fe kôa : a Zambe a beta jeñe jam e maneya lô't.
16 Ajô afe me nga yene jôpe si e mbe na, vôme ya nya ntyiane mejôô, abé é ne wôé ; a vôme ya zôsô, abé e ne fe wôé.
17 Me nga jô nlem été na, Zambe a ye tyi'i ba be ne zôsô a ba be ne abé mejô ; amu jam ese nlem w'akômbô bo a ésaé ése bi bili éyoñ vôm ate.
18 Me nga jô nlem été na, Jam été d'aboban amu bone be bôt, amu Zambe a ye ve'ele be, amu fe na, b'aye yene na, bebien be ne ve aval ane betit.
19 Amu jam d'atôbane bone be bôt d'atôbane fe betit ; jame dada d'atôbane be : aval ane nyina a wu, aval été fe nyô mbo'a wua ; ya, bese be bili mvebe avale da ; nde mô't a nji bi éto ya ôsu a dañe betit : amu mam mese me ne momo jam.
20 Bese b'ake vôme wua ; bese b'aso mbuluk, a bese b'abulane fe mbuluk.
21 Za a yem nsisime mô't, nge w'ake mfa'a ya yôp, a nsisime tit, nge w'asis mfa'a ya si nyô ?
22 Ajô te nde me nga yene na, jam afe e nji bo mvaé, ve na, mô't a va'ak a bisaé bié ; amu ngape jé le : amu za a ye beta soo nye a zu yene mam m'aye tôñe nye ?
- 4 1 Eyoñ éte me nga bulan, a yene bikpwe'ele bise bi abobane jôpe si : tame yen, mili'i ya ba be nga wu ékpwe'ele, a be te bi mvolô minlem ; ve mfa'a ya ba be nga kpwe'ele be, ngul é nga to ; ve be te bi mvolô minlem.
2 Ajô te me nga kañe miñwuan mi wuya aboñ a dañe bevevee be ngenan be vee ;
3 ya, me nga yene nyô a ngenan te tame bo, mvaé, a dañe be bebaane, nyô a ngenan te tame yen mbia ésaé a bobane jôpe si.
4 Eyoñ éte me nga yen ésaé ése a atyeñ mboan ese na, mô't a wu mesengane ya mô't ba nye be to amu ajô te. Dina fe e ne momo jam a njeñane ya évuñulu.
5 Okukut vi aba'a mo mé, a di minsône mié émien.
6 Doé jôme da, a fulan évôvoé, e ne mvaé, a dañe moé mebaé, a fulan ésaé a njeñane ya évuñulu.
7 Eyoñ éte me nga bulan a yene momo jam jôpe si.
8 Mô'te wua a ne, a to étam, a nji bi nyô baa ; ya, a ne te bi mon nge monyañ ; ve ésaé jé é ne te man, nalé fe mise mé me ne te jaé a kum. Nde a jô na, M'abo ésaé amu za, a vaa nleme wom mvaé ? Dina fe e ne momo jam, ya, e ne nju' ésaé.
9 Bebaé b'adañe wua mvaé, amu be bili mbamba be ma'an mfa'a ya ésaé jap. 10 Amu nge b'aku, wua a ye bete monyañ ; ve ngo'o nyô a ne étam éyoñ a ku, te bi mfe ya bete nye.
11 Nalé fe na, nge bebaé b'abômbô énoñe jia, b'awô'an ayoñ ; ve wua étam a ne ngule ya wô' ayoñ aya ?

- 12 Nge môt a dañe nyô a ne étam ngu, bebaé b'aye tebe ngu a wosane môt ate ; a nkol ô ne mimba'a mila ô ne te ji'a téé.
- 13 Mongô a ne azoé a fek a ne mvaé, a dañ njô bôt a nto nnôm a akut, te fe yeme beta wô'ô melep.
- 14 Amu a nga so mimbôk a zu bo njô bôt ; ya, a nga bialé nzôzoé ayoñe dé été.
- 15 Me nga yene bevevee bese b'awulu jôpe si na, be nga to ngame mongô, nyô baa, nyô a nga jian éto jé.
- 16 Tañe bôte bese é nji ke man, tañe ya ba bese a nga jô be : ve ba b'azu nye mvus b'aye bo te va'a be nye. Dina fo'o e ne fe momo jam a njeñane ya évuñulu.

- 5 1 Ba'ale abo dôé éyoñ w'ake nda Zambe ; amu nzuane bebé ya wôk w'adañ ntyi'ane mekut m'atyi'i biôm mvaé : amu me nji yeme na, m'abo abé.
- 2 Te bo ôjeja'a anyu dôé, nalé fe nleme wôé ô bo'o te kobô jam avô asu Zambe ; amu Zambe a ne yôp été, womiene ke si nyô : ajô te mejô w'akobô me bo'o tyôtyoé.
- 3 Amu biyeyem bi akui a fulane bizu'u bi mam ; nalé fe tyiñ ôkukut a fulane bizu'u bifa.
- 4 Eyoñ w'atiñeti Zambe atiñ, te bu'u mboane ya été ; amu a nji yene mekut mvaé : bo'o jam ô nga tiñeti.
- 5 A ne mvaé na, ô bo te tiñeti, sa na, ô tiñeti, te ke bo.
- 6 Te kañse na, anyu dôé d'atindi minsône miôé mi bo abé ; nalé fe te jô asu ange na, E mbe nkoban : amu jé Zambe a yiane yaa tyiñe jôé, a tyam mboane ya mo môé ?
- 7 Amu bemomo be mam b'akui bizu'u biyeyem été, a abui mejô été : ve wo, ko Zambe woñ.
- 8 Nge w'ayen nkpwe'elan b'akpwe'ele minzôzoé, a mvaan b'avaa nya ntyi'ane mejô a zôsô a évô si éziñ, te semé jam été : amu môte wua a dañe ba be ne mimbetane yôp a fombô ; a bôt be ne mimbetane yôp a dañe be.
- 9 Nalé fe na, mvaé ya si nyô é ne jôme bôte bese : afup d'avolô njô bôt émien.
- 10 Nyô a nye'e argent, nlem w'aye ke jaé a argent ; nge nyô a nye'e abui, te ke jaé a nkô'ôlane ya abui : dina fe e ne momo jam.
- 11 Eyoñ akum d'abo abui, bôt b'adi de be bo fe abui ; mie akumu a bili za mvaé été, ve ñyenan a yene de a mis ?
- 12 Oyo ya môt a bo ésaé ô ne mvaé, to a di tyôtyoé nge abui ; ve njaéane bidi ya nkukum w'aye bo te suu nye a ke ôyo.
- 13 Beta mbia jam éziñ a ne, me nga yene nye jôpe si na, akum mie akumu a ba'ale a ndam émien :
- 14 a akum ete d'ajañ a bidim bi éziñ ; a nge a nga biaé mona fam, ve te ke jôm mo mé.
- 15 Aval ane a nga so abume nyia, a ye fe kôlô soé aval ane a nga so, te ke bi jôme ya ésaé jé, nje a ye ke a bili mo mé.
- 16 Dina fe e ne beta mbia jame na, aval ese a nga so, nde fe a ye ke : a môt a bo ésaé amu évuñulu a bili za mvaé ?
- 17 Melu mé fe mese a di dibi été, a wô'ô fe abé abui, ve bi ôkon a ayaa.
- 18 Tame yen, jam me yeneya na, e ne mvaé a abeñ e ne na, môt a di a nyu, a yen mvaé a ésaé jé ése, nje a saé jôpe si, melu mese ya ényiñe jé Zambe a nga ve nye ; amu ngape jé le.
- 19 Nalé fe môt ase Zambe a veyaa nya akum a abui biôm, a ve fe nye ngule ya diane bie, a nyoñ ngape jé, a vak a ésaé jé mveane Zambe le.
- 20 Amu a ye bo te dañe simesane melu ya ényiñe jé ; amu Zambe a yalane nye a meva'a ya nleme wé.

- 6 1 Mbiam jam a ne , me nga yene nye jôpe si, a ne fe bôt adite jam :

- 2 môť Zambe a ve akum, a biôm abui, a duma, nalé ate nleme wé ô ne te jeñe jômē ya mam mese a kômbô, ve Zambe a nji ve nye ngule ya diane bie, ve éza môť a diane bie ; dina e ne momo jam, e ne mbia ôkon.
 - 3 Nge môť a biaé ntete bon, a tabe mimbu abui, nalé ate melu ya mimbu mié me bo abui, ve nleme wé te ke jaé a mvaé, a bo fe te jambane soñ ; m'ajô na, mon a bialé nsolôkan a ne mvaé a dañe nye :
 - 4 amu mon ate a zu momo nzuan, a kôlô dibi été, a jôé dé e ne mbutan a dibi ;
 - 5 nalé fe na, a nji tame yene jôp nge yeme de ; nyina a bili awo'an, sa nyô mbok :
 - 6 ya, ja'ane môť ate a tabe toyina mimbu, melañe mebaé, ve te ke yen mvaé, ye bese be ne te ke vôme wua ?
 - 7 Esaé ése môť a bo é ne ajô anyu dé, ve zaé te man.
 - 8 Amu za mvaé mfefe'e môť ô bili, dañ ôkukut ? nge na, za mvaé nzôzoé ô bili, wu w'ayeme wulu mise bevevee ?
 - 9 Nyenan mis m'ayen ô ne mvaé a dañ ndeñan nkômban w'andēñ : dina fe e ne momo jam a njeñane ya évuñulu.
 - 10 Jô ése é mbe, jôé ya été e nga yôbane kôa ; a b'ayeme jômē môť a né ; nalé fe a se ngule ya suñ a nyô a dañe nye ngu.
 - 11 Vôm mam abui me ne m'anene momo jam, môť a dañ mvaé mfa'a mbé ?
 - 12 Amu za a yeme jôm é ne môť mvaé ényiñe jé, melu mese ya momo ényiñe wé a lôte nye ane nsisiñ ? amu za a ne ngule ya kate môť jam d'aye tôñe nye jôpe si ?
-
- 7 1 Mbamba jôé a ne mvaé a dañ mbon ô ne édima ; a môse ya awu, a dañe môse ya abialé.
 - 2 A ne mvaé ya ke nda miñyôn, a dañ nkeane ya nda b'adi abui bidi : amu valé a ne asu'ulane ya bôte bese ; a nyô a vee a ye ba'ale jam été nlem.
 - 3 Olun a vioé, ôlun ô ne mvaé ; amu mbote ya asu w'ave nlem mevak.
 - 4 Nlem mimfefek ô ne nda miñyôn été ; ve nlem mekut ô ne nda meva' été.
 - 5 A ne mvaé ya wô'ô mbame'e ya mfefek, na na môť a wô'ô jia ya mekut.
 - 6 Amu aval ane biyo bi tôtan mvé si, aval été vioé ya ôkukut ô né : dina fe e ne momo jam.
 - 7 Esoño'o j'ave fo'o mfefe'e môť akut ; a tañ b'akuse môť j'andamene fek.
 - 8 Asu'ulane jam é ne mvaé a dañ atata'a ya été ; a nyô a ne njiban nlem a dañe nyô a ne mebun nlem, mvaé.
 - 9 Te bo avôle ya yaa nleme wôé ; amu ayaa d'ayen éto tôé mekut.
 - 10 Te jô na, Melu mvus me mbe mvaé a dañe ma a za éfia ? amu ô nji sili ajô te a fek.
 - 11 Nyemane mam ô ne mvaé aval ane ngape biôme ya élik ; ya, w'adañ mvaé mfa'a ya ba b'ayene jôp.
 - 12 Amu ñyemane mam ô ne jôm j'akame môť, avale fe ane moné a ne jôm j'akame môť ; ve nya mvaé ya ñyeman a ne na, ñyemane mam w'aba'ale ényiñe ya môť a bili wô.
 - 13 Fase' mboane Zambe : amu za a ne ngule ya sôane jômē zôsô, ji a boya ekotekot ?
 - 14 Bo'o mevak môse ya mam mese m'ake mvo'é, ô fase'e fe môse ya mam m'ake abé ; ya, Zambe a boya wua ô bo fefele wu mbok, ajô te nde môť a ye bo te ke yemelane jam d'aye tôñe nye mvus.
 - 15 Me nga yene mam mana mese bemomo melu mam : zôsôa môť éziñ a ne, a jañe zôsô wé été, a mbia môť éziñ a ne, a ve ényiñe jé ayap mbia mboane wé été.
 - 16 Te bo zôsô a dañ ; nalé fe te ve womien ñyeman w'adañ : w'aye jaa womien amu jé ?
 - 17 Te bo abé d'adañ, nalé fe te bo akut : w'aye wu éyoñe jôé é ngenan te kpwan amu jé ?

- 18 A ne mvaé w'abi jame dina ; ya, te vaz wo wôé jame dili : amu nyô a ko Zambe woñ a ye lô a so'o mam mete mese.
- 19 Nyemane mam w'ave mfefe'e mô t ngu, a dañe bivet awôm bi to nlam.
- 20 A ne fo'o na, zôsôa mô t a nji bo si nyô, a bo mvaé, te bo abé.
- 21 Nalé fe te ve lem mfa'a ya mejô mese bôt b'akobô, ô za wô'ane mbo ésaé wôé a kobô wo abé ;
- 22 amu melu abui nleme wôé w'yeme fe na, womien ô nga bo ô kobô'ô bôte befe abé nalé.
- 23 Me maneya ve'ele mam mete mlese a ñyemane mam ; me nga jô na, M'aye bo fek ; ve jam é té é nga to me ôyap.
- 24 Jam e ne, nde e ne ôyap abui a étua édok ; za a ne yeme de ?
- 25 Me nga kôñelan, a nleme wom ô nga tyi'i na, w'aye yem a jeñ mam, a jeñ ñyemane mam a bifia ya mam, a kômbô fe yeme na, abé e ne akute jam, a akut e ne nso'an étyi.
- 26 Nde m'ayene na, minga, nleme wé ô ne melam a mevot, a mo mé me ne mengata'a, a ne ayôl a dañ awu : nyô ase Zambe a yen mvaé a ye sa'ale nye ; ve mbo mam abé a ye bili a nye.
- 27 Nkate Foé a jô na, Tame yen, me yeneya jame di, éyoñ m'alate jame da e yian a di vok, a jeñ ane ajô d'aye su'ulan ;
- 28 jam é té nlem wom ô ngenan ô jeñek, ve me ngenan te yen : me yeneya fame jia toyina bôt é té ; ve bôte bete bese, me nji yen minga é té.
- 29 O lô, jam me yeneya e ne ve di, na, Zambe a nga bo mô te zôsô ; ve be maneya jeñ abui mefek.

- 8 1 Za a ne aval ane mfefe'e mô t ? a za a yem nkulane jam ? Nyemane mam mô t a bili w'ave asu dé mfaéan, a ayete ya asu dé d'akôñelan.
- 2 M'alepe wo na, Ba'ale' atin njô bôt, ô bo fe jam ete a simesan ngana ya be Zambe.
- 3 Te bo avôle ya kôlô vôm a to ; te bo mbane ya tôñ mbia jam : amu a bo jam ese ane a nye'e.
- 4 Amu njôan njô bôt ô bili ngu ; a za a ne jô nye na, W' abo jé ?
- 5 Nyô ase a ba'ale atin a ye bo te yem mbia jam ; a nlem mfefe'e mô t w'ayeme fas éyoñ a ntyi'an ajô :
- 6 amu jam ese nlem w'akômbô bo e bili éyoñ a ntyi'an ; amu nju'u ya mô t ô ne anene be nye :
- 7 amu a ne te yeme jam d'aye bo ; amu za a ne ngule ya kate nye ane d'aye bo ? Te ke mô t a bili ngule ya jô nsisim zene ya na, a bi nsisim ô te ô bo te kôlô ; nalé fe a nji bi ngule ya jô mô se ya awu ; be nji suu mô t bita é té : nalé fe abé d'aye bo te nyii nyô a wô'ô bo de.
- 9 Mam mete mese me maneya yen, a ve nleme wom mfa'a ya bisaé bise bi abobane jôpe si : ngum éyoñ ô ne, éyoñ mô te wua a jô mô t mfe njôane ya ndamane nye.
- 10 Nalé me nga yen ane bôt be ne abé be nga jambane soñ, ane be nga ke soñ ; a ba be nga bo zôsô be nga kôlô vôme ya étyi, a be maneya vuane be nlam : dina fe e ne momo jam.
- 11 Amu nleban b'alep mbian mboan éziñ ô ne te ji'a kui, ajô te minleme ya bone be bôt mi abo be ayo'o na, be bo abé.
- 12 A kôsa bo na, mbia mô t a bo abé mebo ntet, a tabe melu abui, ve ma m'ayeme fo'o na, ba b'ako Zambe woñ, ba b'ako woñ asu dé, b'aye bo mvo'é :
- 13 ve mbia mô t a ye ke bo mvo'é, nalé fe a ye bo te tabe melu abui, mme me ne aval ane nsisiñ ; amu a ne te ko woñ asu Zambe.
- 14 Momo jam éziñ a wô'ô bobane si nyô, na, bôt be ne zôsô be to, mbe b'atôban aval ane d'ayian mboane ya bôt be ne abé ; nalé fe na, bôt be ne abé be to, mbe

b'atôban aval ane d'ayian mboane ya bôt be ne zôsô : me nga jô na, dina fe e ne momo jam.

- 15 Eyoñ éte me nga se'e mevak, amu mô't a nji bi jam afe e ne mvaé jôpe si ve na, a di, a nyu, a wô'ô mevak : amu dili d'aye tabe be nye éyoñ a bo ésaé melu mese ya ényiñe jé Zambe a veyá nye je jôpe si.
- 16 Eyoñ me nga ve nleme wom mfa'a ya yeme fek, a mfa'a ya yene bisaé bi abobane si nyô (amu mbo' éziñ a ne, to a mô's, to alu, mise mé me ne te yen ôyo),
- 17 éyoñ éte me nga yen mboane Zambe ôse, a yene na, mô't a se ngule ya yemelan ésaé j'abobane jôpe si : amu abim ese mô't a ne bo ésaé a kômbô yemelane je, ve a ye bo te yene je ; ajô afe fe, ja'an mfefe'e mô't w'ave'e na a ne yeme je, ve a ye bo te ngule ya yene je.

- 9 1 Amu me nga ve nleme wom mfa'a ya jam ete ese na, me ke m'ajeñe de ese : vôm bôt be ne zôsô, a bôt be ne fek, a mimboane miap, bi ne wo ya Zambe été ; nge jam été e ne nyea'an, nge ziñ, mô't a nji yem ; mam mese me ne be ôsu.
- 2 Mam mese m'akui be bôte bese avale da : jame da d'akui be zôsôa mô't a be mbia mô't ; be nyô a ne mvaé, a be nyô a ne mfuban, a be nyô a ne mvín ; be nyô a tyi'i biôm, a be nyô a ne te tyi'i biôm ; aval ane mbamba mô't a né, aval ete fe mbia mô't a né ; a nyô a kan ngana, aval ane nyô a ko ngana woñ.
- 3 Jam dina e ne mbia jam mfa'a ya mam mese m'abobane jôpe si, na, jame da d'akui be bôte bese : afe e ne fe été na, minleme ya bone be bôt mi ne abé ne lut ! a nso'an étyi ô ne be minlem nté be vee, a mvuse valé b'ake vôm miñwuan mi né.
- 4 Amu nyô a latane bevevee a bili ndi nlem ; amu vevea mvu a ne mvaé a dañ ñwuan ñweñbwem.
- 5 Amu bevevee b'ayeme na b'aye wu : ve miñwuan mi ne te yeme jam, nalé fe be nji fe beta bi ma'an ; amu ôsimesan bôt b'asimesane be ô maneya vuan.
- 6 Nye'ane wop, aval ane ziñ a mesengan, bi jañeya kôa : nalé fe be nji fe beta bi ngap nnôm éto mfa'a ya jam éziñ d'abobane jôpe si.
- 7 Kele'e w'ake, ja'a fembe jôé a mevak, a nyu vin wôé a meva'a nlem ; amu Zambe a maneya kañese miboane miôé.
- 8 Mengômesane môé me bo'o bifumulu melu mese ; a te yebe na, nlô wôé ô jemban mbon.
- 9 Tabe'e a mevak a minga w'anye'e melu mese ya momo ényiñe wôé, nnye a veyá wo jôpe si, bemomo melu môé mese : amu ngape jôé le mfa'a ya ényiñ, a mfa'a ya ésaé jôé w'abo jôpe si.
- 10 Jam ese wo wôé w'ayene na ô bo, bo'o de a ngule jôé ; amu te ke ésaé, nge mboane jam, nge fek, nge ñyemane mam, bi ne Sheol, mfa'a w'ake.
- 11 Ane me nga bulan, a yene jôpe si na, ndañan mbi ô nji bo jôme ya beke mimbi, a ndañane bita ô nji bo jôme ya mingungu, nalé fe fembé e nji bo jôme ya beyeme mam, nge akum e bo jôme ya bôt be ne fek, nge mvam é bo jôme ya bôt be atyeñ ; ve éyoñ a ndôba'ane bi akui be be bese.
- 12 Amu mô'te fe a nji yem éyoñe jé : aval ane bekos b'abili mbia avot, avale fe ane anon d'abili ôlam, aval été bone be bôt b'abili mbia éyoñ, éyoñ a kui be be a temetem.
- 13 Me yeneya fe ñyemane mam jôpe si ô to zene nyô, a me nga yene wô anen :
- 14 Mon nlam a nga to, a bôte tyôtyoé été ; nde beta njô bôt a nga zu wosane nye, a dili nye a bita, a bô'ô beta bikôndô'ô ya wua nye.
- 15 Ane nzôzoé mfefe'e mô't ô nga yené été, nnye ate a nga nyii nlam ôte a fe'e jé ; ve te ke mô't a nga simesan nzôzoé mô't ôte.
- 16 Eyoñ éte me nga jô na, Nyemane mam ô ne mvaé a dañ ngu : a kôsa bo nalé, b'abiasé fe'e nzôzoé mô't ôte, te wô'ô mejô mé.

- 17 Mejô mimfefek b'awô'ô me vôm a ne ne mieññ me ne mvaé a dañ mbetane tyiñe ya nyô a jô mekut été.
- 18 Nyemane mam ô ne mvaé a dañe biôm mewosan ; ve mbo mam abé wua a tyam mvaé abui.

- 10 1** Mimbim minlo mi ave mbone ya nkôm bityita'a mbia ényum ; aval ete ôyôm mboan akut ô ne ngu a dañ ñyemane mam a duma.
- 2 Nlem mfefe'e mô't ô ne nye mbo nnôm, ve nlem ôkukut ô ne nye mbo nga.
- 3 Ajô afe, éyoñ ôkukut vi awulu zen, fe'e jé j'ajañe nye, nde a jô mô't ase na, a ne ôkukut.
- 4 Nge nlem njô w'akôlô si a sengane wo, te kôlô éto jôé ; amu évôvoé j'avolô beta minkoban.
- 5 Mbiam jam éziñ a ne, me yeneya nye jôpe si, a to aval ane nkoban w'aso be njô, na,
- 6 be télé mboan akut éto é ne mbetane yôp, a minkukum mi to vôm a ne si.
- 7 Me yeneya bebo bisaé bikabela yôp, a bivet bi wulu si aval ane bebo bisaé.
- 8 Nyô a fa' ébé a ye ku été ; a nyô ase a tulan akak, nyo j'aye lôpe nye.
- 9 Nyô ase a ba mekok, m'aye balé nye ; a nyô a sal élé, a tele mfôm angôndô ya été.
- 10 Nge évôl é ne atu, a mô't a bo te bañe je, éyoñ éte a yiane ve ngule fe : ve ñyemane mam ô ne mvaé mfa'a ya lepe mezen.
- 11 Nge nyo j'alôp éyoñ éte be ngenan te selé je, wôna mvaé é nji ke bo be nyô a selé.
- 12 Bifia ya anyu mfefe'e mô't bi ne mvam ; ve biyaé bi ôkukut bi aye min émien.
- 13 Atata'a mejô ya anyu dé e ne akut ; a asu'ulane ya nkobô wé e ne nso'an étyi ô ne nkpwala.
- 14 Okukut vi abulu mejô : ve mô't te yeme jam d'aye bo ; a za a ne ngule kate nye jam d'aye bo mvuse jé ?
- 15 Esaé ya mekut j'ate'e bebien mô't ase ; amu a nji yem ane a ye ke nlam.
- 16 Ngo'o wo, A si, éyoñ njô bôte wôé a ne mongô, a bone be njô bôte bôé b'adi mam me tyé !
- 17 Ebotan a wo, A si, éyoñ njô bôte wôé a ne mone benya bôtô, a bone be njô bôte bôé b'adi éyoñ j'ayian, mfa'a ya nyoñ ngu, sa mfa'a ya so'o bilam.
- 18 Andile d'abu'i amu éles ; a nda j'atoé amu élese ya mo.
- 19 B'abo ésulane bidi amu vioé, a vin a ve éyiñe mevak ; a moné a yiane mam mese.
- 20 Te kobô njô bôt abé, momo, to ôsimesane viôé été ; nalé fe te kobô nkukum abé ô to étune jôé w'abômbô : amu ônone ya yôp vi aye ke tyiñ éte, a jôm é ne mefap j'aye kate jam ete.

- 11 1** Wu'a bidi biôé mindime yôp ; amu w'aye yene bie éyoñ melu abui me lôteya.
- 2 Va'a zañbwal ngap, ya, ja'ane mwom ; amu ô nji yem aval abé d'aye bo si nyô.
- 3 Nge minkut mi nto mveñe ne lut, mi akuli je a sôé je si ; a nge élé j'aku mfa'a ya sud, nge mfa'a ya nord, vôm élé éte j'aku, vôm ate j'aye bo.
- 4 Nyô a fombô évuñulu a ye bo te bé ; a nyô a lôbô minkut, a ye bo te kôan.
- 5 Aval ane ô ne te yeme zen évuñulu j'ake, nge yem ane bives bi ayé abum été be minga a ne abum ; nalé ate ô ne te yem mboane ya Zambe a bo mam mese.
- 6 Mase' mvoñe jôé mam me tyé, a te kame wo wôé mam me ngô'é ; amu ô ne te yeme nyô a ye ke ôsu, nge nyina nge nyôlé, nge ébaane j'aye bo mvo'é avale da.
- 7 Efufup é ne fo'o abeñ, a ne fe mbamba jame na, mis me lô jôp.
- 8 Ya, nge mô't a ye tabe mimbu abui, a tame vak a mie mise ; ve a simesa'ane fe melu ya dibi, amu m'aye bo abui. Mam mese m'azu me ne bemomo be mam.

- 9 A ndômane môť, va'a éyoñe ya ndômane jôé, a nleme wôé ô liti'i wo mvaé melu ô ngenan ndôman, a wulu mezene ya nleme wôé été, a ñyenane ya mise môé été ; ve yeme'e na, Zambe a ye ke wo ntyi'ane mejô amu mam mete mese.
- 10 Ajô te va' ôlun nleme wôé, a vaa fe abé mfa'a ya minsône miôé ; amu éto ya ndôman a melende me ényiñ bi ne momo jam.
- 12** 1 Simesa'ane fe Nté wôé melu ô ngenan ndôman, éyoñ mbia melu me ngenan te so, a mimbu mi azu bebé, éyoñ w'aye jô na, Me nji yene me mvaé ;
- 2 éyoñ jôp, a éfufup, a ngon, a ateté, bi ngenan te vin, a minkut mi abulan éyoñ mveñ é noñeya ;
- 3 môse ya beba'ale nda b'aye fô'ôban, a mingungule befam mi aye kumbu, a beko'o bidi b'aye jô'é amu be nto tyôtyoé, a ba b'afombô atan mfa'a ya bone mimbé b'aye diban,
- 4 a mimbé mi aye diban mfa'a ya nseñ ; éyoñ éduñe ya nk'ane bidi é je'ebeya, a môť éziñ a ye kôlô si amu tyiñe ya ônon, a binga bese b'ayia bia b'aye silibane si ;
- 5 ya, b'aye ko jôm é ne yôpe woñ, a beangôndô be mam b'aye bo zen ; élé ya amande j'aye kui sam, a étandak j'aye bo mbe'e, a nkômbane mam w'aye man ; amu môť a ke mvô'ô jé ya nnôm éto, a bôt b'ayôn b'ake b'awulu minseñ :
- 6 éyoñ nkol argent ô ngenan te téé, nge ésua or é ngenan te bôlé, nge kop ébes é ngenan te bolé mfa'a ya anjeñ , nge nka ô ngenan te bu'i mfa'a ya ébé mendim,
- 7 a mbuluk w'abulane si aval ane ô nga to, a nsisim w'abulan be Zambe a nga ve wô.
- 8 Momo ya bemomo, nalé Nkate Foé a jô ; mam mese me ne momo.
- 9 Ajô afe, amu Nkate Foé a mbe fek, a nga ke ôsu a ye'ele bôt ñyeman ; ya, a nga fas nlem, a jeñ, a kôm minkana abui.
- 10 Nkate Foé ate a nga jeñ ane a ye yene bafia bi ayian, a jôm é mbe ntilane zôsô, é ne na, bafia ya benya mejôô.
- 11 Mejô ya mimfefek me ne aval ane minsoñ b'atindi mie binyaka ; a mejô bivete ya bisulan, mme m'aso be mba'ale wua, me ne aval ane mesen me ne nya ñyemetane.
- 12 Nalé fe, A mone wom, nyoñe' melep mefe : bôt be ne te kate bo bekalate abui ; a abui ñye'an d'ave minsôn atek.
- 13 Asu'ulane ya ajô nde di ; bi wô'ôya mam mese : Ko Zambe woñ, a ba'ale metiñe mé ; amu ngume jam môť a yiane bo, ñwô le.
- 14 Amu Zambe a ye ke mboan ôse vôme ya ntyi'ane mejô, a fulane fe jam ese e ne asoé, to e ne mvaé, to e ne abé.